

Na'e ilo'i e Māteni 'oku 'ikai totonu ke ne inu ti. Ko e hā 'oku totonu ke ne fa'i?

Ko e Fili 'a Māteni

Fai 'e Lindsay Tanner mo Bethany Bartholomew
Makatu'unga i ha talanoa mo'oni

"Faitotonu, Tu'u ma'u he mo'oni" (Tohi Hiva 'a e Fānaú, 81).

Na'e 'ā'ā māmalie hake 'a Māteni. Na'e fafangu ia he'ene fine'eikí.

Na'á ne pehē ange, "Māteni kuo taimi ke ke 'ā hake."

Na'e mili 'e Māteni hono matá ke 'ā'ā lelei. Na'e kei pōpō'uli pē 'a e langí, ka na'á ne 'ilo'i pē e taimí. Na'e 'ā hono fāmili he 5:30 'o e pongipongi kotoa ke lau fakataha e Tohi 'a Molomoná. Na'e 'ikai ke faingofua ma'u pē 'a e 'ā pongipongiá.

Na'e tu'u 'a Māteni mei he mohengá 'o luelue māmalie ki he loto falé. Na'á ne fao mo mamao le'olahi. Na'e mata'i fiemohea mo hono ngaahi tokouá mo e tuofāfiné, ka na'a nau kātoa pē ai.

Na'e laukonga taki miniti 'e nima 'a e tokotaha kotoa pē. I he kamata na'e toe fie foki pē 'a Māteni ia 'o mohe. Ka na'á ne fakafanongo pē. Na'e hangē na'á ne ma'u ha ongo 'oku lelei angé 'i he 'osi e fo'i veesi kotoa pē. I he taimi pē na'e 'osi ai 'enau lautohí, na'e ongo'i 'e Māteni 'oku mālohi hono laumālié.

Pea ko e mālohi fakalaumālié ko ha me'a ia na'e fie ma'u 'e Māteni 'i he 'aho kotoa pē. Na'e tokosi'i pē e tamaiki Siasi 'i he to'u 'o Māteni 'i Keniá, pea na'e mama'o e feitu'u na'a nau nofo aí. I he tuku 'a e akó na'e 'alu 'a Māteni ki ha kalapu ma'á e tamaiki tangatá na'e tokanga'i 'e he siasi Katoliká. I ha uike 'e taha na'e 'alu ai 'a e kalapú 'o kemi.

Na'e fakalata'ia 'aupito 'a Māteni ai. Na'á ne hiva ha ngaahi hiva kemi. Na'á ne tutu'u e 'ū kupu'i 'akaú. Na'á ne tokoni foki ki he tafu e afí.

Ka 'i he 'aho hono uá, na'e ha'u ha taha 'o e kau taki kemí mo ha tīpota. Na'á ne pehē ange, "Te tau inu ti leva he taimí ni."

Na'e fiefia e tamaiki kehé. Na'a nau toki inu ti pē 'i ha me'a mahu'inga 'e hoko. Na'a nau taki taha to'o mai 'ene ipu pea tatali ki he takí ke 'utu ia.

Na'e ki'i ongo'i lotosi'i 'a Māteni. Na'á ne 'ilo'i 'oku 'ikai totonu ke ne inu e tií. Ka na'e 'ikai ke ne loto ke lotomamahi hono ngaahi kaungāme'á.

Ka na'á ne manatu'i hake 'ene ongo 'i he taimi na'á ne tauhi ai e ngaahi fekaú. Ko e taimi na'e talangofua ai hono fāmili ki he palōfitá 'o lau fakataha e Tohi 'a Molomoná, na'á ne ongo'i fiefia. Ko e taimi pē na'e 'ikai ke nau fai ai iá, na'e 'ikai ke ne fiefia.

Na'e 'ilo'i 'e Māteni 'a e me'a na'e pau ke ne faí.

I he taimi na'e a'u mai ai ki he ipu 'a Māteni na'á ne pehē ange ki he takí, "I kai, malō pē." "Oku 'ikai ke u fie inu ti."

Na'e 'ohovale 'a e takí, ka na'á ne 'oange pē ha ipu vai 'a Māteni kae inu ti pē e toengá. Na'e fie 'ilo 'e ha ni'ihí ki he 'uhinga na'e 'ikai fie inu ti ai 'a Māteni, ka na'e 'ikai ke manuki'i ia 'e ha taha. Na'e fiefia 'a Māteni. Na'á ne 'ilo'i 'e tokoni e Lea 'o e Potó ke mālohi hono sinó. Pea na'á ne fiefia 'i he'ene to'a fe'unga ke fai 'a e me'a 'oku totonú. ■

'Oku nofo 'a e ongo fa'u tohi 'i Tutā, USA.

FKT TUKUPĀ
"Te u tauhi 'eku fakakaukaú mo hoku sinó ke toputapu mo ma'a, pea he 'ikai ke u ma'u ha me'a 'e fakatu'utamaki kiate au" (Ko Hoku Ngaahi Tu'unga Mahu'inga 'i he Ongoongolelei).

Lau 'a e Lea 'o e Potó 'i he Tokāteline mo e Ngaahi Fua-kavá 89 pea kumi pe ko e hā e me'a 'oku sai kiate koé.

Lisi e ngaahi me'a 'oku 'ikai totonu ke ke kái pe inú.

'Eke ki ho'o ongomātu'á pe kau taki 'i he lotú pe 'oku nau tauhi fēfē 'enau fakakaukaú ke toputapu mo ma'á.

'Oku ou fakatukupaa'i au ke . . .

TĀ FAKATĀ'E KATIE PAYNE

